

Komparace vlivu externích mocností – Spojených států, Evropské unie, Ruské federace, Číny a Turecka – v izraelsko-arabském prostoru

Abstrakt disertační práce L. Hindlsová

The dissertation thesis entitled, *Comparing Influence of the USA, the EU, China, Russia and Turkey in the Israeli-Arab Area*, discusses sub-regional power distribution of selected external global and regional powers.

The Buzan & Wæver regional security complex in its expanded form serves as a scheme for measuring influence of above listed external powers through their military, political, economic and cultural foreign-policy tools. The analysis is conducted in four historical phases that were critical for the evolution of the Israeli-Arab conflict since the Israeli-Egypt Peace Treaty in 1979 until the most current period.

The objective is to determine shifts and general trends in power distribution and to comprehend where, how and to what extent new rising powers exercise their influence. The thesis tries to determine, whether less synoptic structure of power hierarchy on the global level resulting from relative decline of US power may impact regional power distribution in the Israeli-Arab sub-region and the conflict resolution of the Israeli-Palestinian dispute. Therefore it primarily covers activities in the Israeli-Arab sub-region, but it also deals with the conduct of indirect influence by external powers from other Middle Eastern regional center that may contribute to the sub-regional destabilization and undermine American dominance in the Israeli-Arab area.

The thesis concludes that the United States holds the primary position in military and political areas in all four studied timelines. Given the preoccupation of many Middle Eastern states with military power, military preponderance is determinant for keeping the upper hand in the region. Prevailing supremacy in hard-power means is not so clearly reflected in soft power resources. Since the beginning of the new millennium, power distributions of economic and cultural resources have started to be more influenced by other external players. Furthermore, external states penetrate the Israeli-Arab sub-region though their cooperation with other regional powers, especially Iran, and this allows them to exercise their influence through other means and from other sub-regional complexes in the Middle East.

11 Anotace

Disertační práce se zabývá subregionálním rozložením moci vybraných externích globálních a regionálních mocností, kterými jsou Spojené státy, Evropská unie, Ruská federace, Čína a Turecko, v izraelsko-arabském prostoru.

V teoretické rovině vychází z rámce Buzanova a Wæverova regionálního bezpečnostního komplexu, který rozšiřuje o analýzu vlivu mocností ve čtyřech zahraničně-politických oblastech – vojenské, politické, hospodářské a kulturní. Analýza probíhá ve čtyřech historických etapách, které byly rozhodující pro vývoj izraelsko-arabského konfliktu od uzavření izraelsko-egyptské mírové smlouvy v roce 1979 až do současnosti.

Cílem práce je zjistit posuny a obecné trendy v mocenské distribuci a analyzovat kde, jak a do jaké míry uplatňují mocnosti svůj vliv. Disertační práce se snaží ověřit, zda méně přehledná struktura mocenské hierarchie na globální úrovni, která vyplývá z relativního poklesu americké moci, může mít dopad na distribuci moci externích mocností v izraelsko-arabském subregionu a na snahy o řešení izraelsko-palestinského konfliktu. Z tohoto důvodu v první řadě sleduje aktivity v izraelsko-arabském subregionu, zabývá se ale také projevy nepřímého vlivu vnějších mocností aplikované z jiných center blízkovýchodního regionu, kterými tak přispívají k destabilizaci v izraelsko-arabském prostoru.

Práce dochází k závěru, že Spojené státy si udržují primární postavení ve vojenské a politické oblasti ve všech čtyřech časových bodech. Vzhledem k důrazu na vojenskou moc, která je charakteristická pro blízkovýchodní státy, je vojenská převaha rozhodující pro udržení vedoucího postavení v této oblasti. Převažující prvenství v tvrdé moci ale zcela nekorresponduje s projevy měkké moci. Od počátku nového tisíciletí se v regionu začínají stále více prosazovat další externí subjekty, které uplatňují své hospodářské a kulturní politiky. Vnější státy pronikají do izraelsko-arabské podoblasti také nepřímo, prostřednictvím jejich spolupráce s dalšími regionálními mocnostmi, především s Íránem, což jim umožňuje uplatňovat svůj vliv jiným způsobem a z jiných subregionálních komplexů Blízkého východu.